

KRÚŽKOVOR

Program krúžku na IV. čtvrtletí 1996:

13.11.	19,30	Beseda v Klubu VA s krátkým vystoupením souborů krúžku
30.11.		Účast Slováčku a souboru dospělých na přehlídce Prameny s vánoční tematikou
4.12.	18,45	Otevření výstavy výtvarných prací členů krúžku v Klubu VA
	19,30	Mikulášská beseda v Klubu VA
9.12.	19,00	Vysoupení s vánočním programem v kině Svratka, Jundrov
18.12.	19,30	Vánoční beseda v Klubu VA

Výhledově:

22.1.1997	17,45	Výroční valná hromada - zpráva o činnosti a hospodaření krúžku, návrh rozpočtu na rok 1997, volba starosty, výboru a revizorů účtů - v Klubu VA
8.2.1997	18,00	47. Slovácký ples na téma "Hody v Dolních Bojanovicích" - Dům techniky, Výstaviště 1

Pamatujte na dary do tomboly! Dále sháníme sponzory plesu!

Termíny dalších besed: 10.2. (fašanková), 19.3. (s výstavkou a koštěm vína), 16.4., 21.5. a 18.6.

Jubilanti

75 let	7.12.1996	Radoslav Slobodník
60 let	10.12.1996	ing. Zdeněk Smělík

24. července se dožila 70 let čestná členka Krúžku **Marie Bulíčková** -dodatečně blahopřejeme.

Z bratrských krúžků:

Bratislava

Krúžek se chystá si v příštím roce připomenout 75. výročí svého vzniku. Schází se stále v Osvětové besedě ve Stromové ulici č.18 (trolejbusy 211,212,219 a autobus 44) vždy v pátek v 19,00 hod. ve dnech: 25.10.,22.11. (Kateřinská beseda s tombolou), 13.12. (Mikulášská beseda s nadílkou).

Praha

Krúžek se schází v Sokolovně ve Vršovicích od 19,00 hod. ve dnech 6.11. (oslava životního jubilea ing. Františka Gree) a 10.12. Oslavy 100. výročí založení krúžku se konají 16.11. v Národním domě na Vinohradech. Náš krúžek organizuje zájezd na oslavy (jsme tam očekáváni v 16,00 hod.), cena 50,- Kč pro krojované, 80,- Kč pro nekrojované členy krúžku. Přihlášky přijímají členové výboru do 25.10.1996, spolu s příslušnou finanční částkou.

Kronika

Na zahraničním zájezdu v prvé polovině července vystoupil soubor dospělých 5x v Lotyšsku (Lejasciems, Gulbene, Jaungulbene) a zúčastnil se jednoho průvodu. V Litvě vystoupil 3x (Šventoji, Klaipeda, Palanga). Navštívil také krásný skanzen Brivdabas, Rigu v Lotyšsku, při zpáteční cestě v Polsku Gdaňk, Malbork, Toruň, Čenstochovou, Krakov a solné doly ve Věličce.

Česko-Finský večer proběhl 27. července na zahradě u Rautiů v Limince. Shodou okolností trávily ve Finsku dovolenou čtyři krúžkařské páry (Kotasovi, Kristovi, Křivánkovi a Urbanovi) a tak Reine sezval přátele z Limingan Nueriseseura, aby se s nimi setkali.

3. srpna ve věku nedožitých 63 let zemřel RNDr. Josef Mašek CSc., dlouhodobý krúžkařský muzikant a konferenciér. Ti, kteří ho znali, budou na něj vždy vzpomínat.

Do stavu manželského vstoupili 28. září ve Stráni krúžkaři Martina Janovská a Petr Čanky, několikaletý stárek. Přejeme jim vše nejlepší a doufáme, že krúžek tím získal nový opěrný bod.

(Pozn. redakce: Svícu udělal, nemáme potvrzeno z nezávislých zdrojů, že se skutečně oženil.);

Poděkování:

Děkujeme všem, kteří se zasloužili o zajištění pobytu litevského souboru Meguva v Brně, především Ireně Nepevné a Honzovi Danielovi, kteří soubor doprovázeli po celou dobu pobytu (a byli také Výborem VII. mezinárodního folklorního festivalu Brno 1996 oceněni jako nejlepší hostesové tohoto festivalu).

O našem vystoupení ve Strážnici:

Na každém strážnickém festivalu působí tzv. hodnotící komise, která posuzuje jednotlivé pořady i výkony účinkujících a navrhuje udělení ceny a titulu laureáta festivalu. O společném pořadu tří bratrských krúžků tato komise napsala: "Živý, přirozený programový tvar, zejména díky bezprostřední atmosféře, průvodce pořadem - J.Krist vedl sled pořadu bez problémů a s citem pro okamžik. Průvodní slovo bylo výborné - vkusné, citlivé, dokonale zasvěcené a erudované, časové proporce jednotlivých krúžků byly organické, ke konci (bod 18 - Slováký krúžek Bratislava) jsme cítili zdlouhavost....

Pokud by měla komise možnost udělit šestého laureáta letošního festivalu, byl by jím bezesporu ing. Kliment Navrátil za celoživotní přínos pěvecký, muzikanský, taneční - i hodnotitelský - našemu festivalu a folklorismu obecně. I v tomto pořadu zazářil co by zástupce pražského krúžku.

To hlavní dobré zjištění - krúžky nejsou zdaleka neživá či pouze historická záležitost, mají co povědět i dnes. Jejich spontálnost, nepředstíratelnost a hluboký vztah k folklorním projevům by mohly být příkladem mnohým mladším a organizovanějším kolektivům.

Drobné výtky patřily oblečení, máme dojem, že když dokáží Horňáci z krúžků přijít oblečení vzorně, šlo by to i u jiných (kavárenské polokroje, škrobenky, ne zcela čisté kyjovské kroje atd.) Jde o to věnovat stejnou lásku a péči kroji, jako písni.....

Pořad byl opravdu pěkný, zejména, uvědomíme-li si, že je zcela neselektivní v účinkujících, kteří nesou tradici písně a muziky dál. Jejich způsob prezentace je svěbytný, organicky vycházející z povahy činnosti - a to je to nejlepší vysvědčení."

Programová rada i Senát programové rady se tímto hodnocením ztotožnily, senát navíc doložil toto vlastní vyjádření: " Byl to typ pořadu, který "ovzvláštnil" Strážnici, zejména mladým divákům představil proces hledání vnitřního vztahu k lidové kultuře. Členové senátu navrhuji uvažovat o trvalém zařazení tohoto "krúžkového" pořadu do programové skladby (třeba jako bienále)."

Za profesorem doktorem Vladimírem Klusákem

Úroveň besed brněnského Slováckého krúžku byla většinou odvislá, kolik dobrých zpěváků a muzikantů došlo za Slovácka na studie do Brna. Pamatuji, že poněkud nedobrá situace byla na jaře r. 1935, ale Jan Rumišek z Velké několikrát prohlásil: "Šak po prázdninách dojde Vlada Klusák. "Předvídal, že Vlada Klusák zábavu v Krúžku usměrní k lepšímu. Rumišek byl jeden čas primášem krúžkařské muziky a byl strýcem Vladovým.

A skutečně: nenápadný, skromný chlapec - po maturitě - ale zpěvák zvučného hlasu a houslista s nebývalým přednesem zakrátko v Krúžku zdomácněl a kolem sebe soustředil zpěváky i muzikanty, nejen z Horňacka, ale i takové, kteří horňackou píseň a muziku prožívali tak, jak ji prožíval Vlada. Byli to bratři Filipičové z Hodonína, Pavlinec, Zálešák, Pavlík z Velké, šenk a Retter z Hradiště, Ing. Húska, malíř Kovář z Brna, Patrik z Hranic, Peprník z Derfle a několik dalších mne v to počítaje. Vlada zapůsobil dokonce i na tak dobrého muzikanta, jakým byl Běhúnek.

Vladův přednes písně a muziky, jeho rytmus, harmonizace, cifrování na huslích (jak Běhúnek říkával "šibřinkování") a samotný smyk smyčce bylo cosi nového, v Krúžku málo vžitého - zkrátka bylo vidět, že přišel nový pokračovatel starých představitelů horňackých hudců, který přednes horňackých melodií má vžitý z rodného kraje a že to není reprodukce notace zaznamenané sběrateli ve zpěvnících, ale že zpěvák zažívá, co zpívá, od dětství.

I když píseň, zejména v sedlácké, byla v krúžku na výši (zásluhou Arnošta Budíka a Jurky Práška - typické bylo jeho připomínání se zdviženým prstem: "To je zle, tak sa to nezpívá"), v krúžku v té době převládalo Dolňacko a podluží a teprve vliv Vladě Klusáka zavedl horňackou část besedy do správných kolejí.

Vlada Klusák se narodil ve Velké n./Vel. v učitelské rodině, kde byla ještě v živé paměti píseň, harmonizace a rytmus v podání legendárního hudce Pavla Trna, jehož vysoce hodnotil i mistr Leoš Janáček.

Vlada horňackou píseň prožíval od dětství, ať už to byly dětské hry se zpěvem nebo chození po koledách, poslouchání pod okny při svatebním veselí, později hostování při sečení lúk nebo besedování při nějakém truňku ať už u Zemanů, Bulánů, u Tomáše Kohúta, Jana Šláchy ve Velké nebo Martina Holého či Jožky Kubíka v Hrubé Vrbce.

A tak píseň provázela Vladu i přes studentská léta ve Strážnici (jistě jej ovlivnil i výborný muzikant a několik let primáš krúžku Janíček Horný) a tak bylo samozřejmé, že po zápisu na filozofickou fakultu Masarykovy univerzity Vlada do folkloristického dění v krúžku zapadl plně a byl oblíben nejen pro své muzikantské hodnoty, ale i pro svou mírnou, nevybojnou povahu a srdečné vztahy k celé dobré krúžkařské společnosti.

Vzpomínám na naše několikráté prázdninové několikadenní táboření ve Filipovském údolí pod Javorinou. To bývalo nabito zpěvem a přátelským škádlením, samozřejmě při nějakém dobrém truňku, pro který se muselo několikrát po půlnoci na kole zajet do Velké k hospodskému Novotnému, když už byl demionek prázdný.

Vysokoškolská studia Vladava byla za okupace přerušena 17.XI.1939, kdy byl Vladava odvečen do nacistického Oranienburku, odkud byl propuštěn až v květnu 1940. Vyučoval pak na gymnasiu ve Strážnici a v Hodoníně. Vladava byl hlavním organizátorem semináře pro krůžkašské muzikanty v r. 1944, který se konal ve Velké a v Hrubé Vrbce s muzikanty Ňorkovými a Jožkou Kubíkem, s nímž Vladava byl úzce spřátelen.

V r.1946 Vladava nastoupil jako profesor na Vyšší průmyslové škole v Praze a v r. 1951 byl na návrh profesora Plicky jmenován odborným poradcem Československého státního souboru písní a tanců a v r. 1957 se stal redaktorem oddělení lidových písní a hudby Československého rozhlasu.

Přítom se věnoval i sběratelské činnosti, zejména na Horňácku, ale i na Valašsku, na Slovensku, V Podkrkonoší a v jižních Čechách. Jeho publicistická činnost byla rozsáhlá, byly to stovky článků a hudebních úprav. Jeho všestranné působení při folklórních pořadech v Československém rozhlasu se nedá ani komplexně podchytit, kolik toho bylo. Ale zaslouží si, aby byly uvedeny aspoň hlavní práce knižní:

- 1952 Slovácké písně s hudeckým doprovodem,
- 1953 Vtip a humor v lidové písni,
- 1958 Píseň a život I. díl, Písně přírody,
- 1961 Píseň a život II. díl, Zvyky a obyčeje v písni,
- 1962 Lidové písně v Československém rozhlasu,
- 1981 Slovácké písně pro zpěv a klavír.

Samozřejmě Vladava byl od r.1946 jedním z hlavních organizátorů Strážnických slavností. Byl též zakladatelem, režisérem, dramaturgem Horňáckých slavností ve Velké a sám vytvořil aspoň 5 pořadů.

Několik let přednášel folkloristiku také na pražské AMU a konzervatoři. Vladavův věhlas a odborné znalosti ve folkloristice povznesly jej jako odborníka k účasti na mezinárodních symposiích jako člena odborných porot zejména v ČSR (Prix de Radio Bratislava), ale byl v této funkci v letech 1959-1964 v Rakousku, Rumunsku, Kanadě a léta působil v Mezinárodní radě pro lidovou hudbu v UNESCO a dokonce ve funkci jednoho z dramaturgů na festivalu lidové hudby v Indonésii. V letech 1968-1972 byl členem poroty mezinárodního folkloristického festivalu v Dijonu.

Na Horňáckých slavnostech vystupoval i jako zpěvák a tanečník (jeho starosvětská se Zdenou Jelínkovou by si zasloužila být nafilmována, aby

mohla být předváděna příštím generacím, až už takových zpěváků a tanečníků jako byl Vlada, nebude). Též Panton vydal Vladovu samostatnou gramofonovou desku "Na téj hore.." kromě četných příležitostných nahrávek s jinými zpěváky.

Ale normalizátorská éra po roce 1968 zasáhla i do Vladovy činnosti. Určitá organizátorská chyba - sama o sobě nevýznamná - byla normalizátory zneužita a Vladu z jeho pozic vypudili. Ale už se přihlašovala Laďova choroba, takže byl uznán invalidním. V té době jsem navštívil Vladu na chatě ve Filipovském údolí a byl jsem překvapen, jak Vlada, jindy tak klidný a shovívavý, se rozohnil a podrobil poměry u nás oprávněné kritice. Od té doby jsme si s Vladou rozuměli více, než kdy předtím. Na štěstí Vlada měl už tolik vyslouženo, že existenčně byl invalidním důchodem jakž takž zajištěný a navíc mu pomáhali přátelé k uplatnění v umělecké činnosti pod cizími jmény nebo pseudonymy. Z té doby pochází - pod Vladoým jménem - kantáta na Marušku Kudeříkovou, která byla na strážnickém gymnaziu Vladovou spolužačkou.

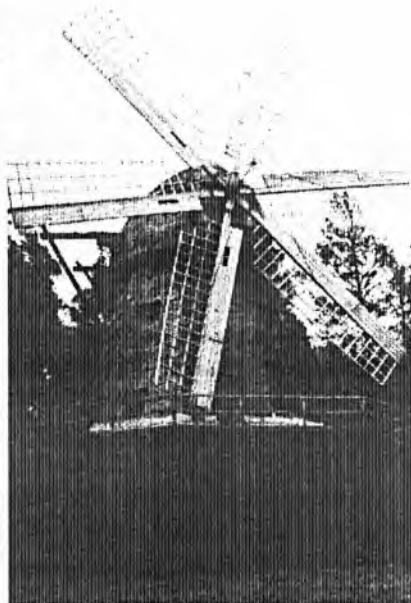
Při setkání na chatě ve Filipovském údolí mně Vlada představil svého syna, též Vladimíra, vynikajícího klavíristu. Ale Vlada mně řekl, skoro stydlivě, že syn se věnuje jazzové muzice. Pak - dodatečně - jsem se dověděl, že Vladův syn vyhrál nějakou soutěž v USA, kde pobyl přes rok, a to mu umožnilo, že tam pozval oba své rodiče a tříměsíčním pobytem jim umožnil poznat svět též z jiného pohledu, než jak nám dopřávali normalizátoři. Bohužel, tento syn zahynul v roce 1985 při sportu (havárie rogallu pro dva piloty, které bylo vlastní konstrukcí). A tak Vlada musel tuto strašnou rodinnou tragedii jediného syna na sklonku svého života sám zažít.

Ale už na Horňáckých slavnostech roku 1986 při Vladově posledním vystoupení se projevovalo, že Vladu už dlouho nebudeme slychat. A skutečně, 30.9.1991 zemřel v Praze ve věku 75 let.

Letošní Horňácké slavnosti věnovaly památce na Vladu celý páteční večer 19.7. - v návaznosti na nedožitých 80 let. Jistě mnoho jeho ctitelů a přátel na Vladu upřímně zavzpomínalo. Slovácký krůžek v Brně může být hrdý na to, že tak významný umělec byl též jeho členem a že na studentská léta v krůžku rád vzpomínal.

Když jsme se náhodou koncem osmdesátých let setkali ve Žďáru, Vlada mně zdělil, že připravuje publikaci o práci v Krůžku a podobných sdružení, o jejich zásluhách k zachování lidových tradic, zejména v písni, tancích a v muzice. Nevím, nakolik toto připravované dílo bylo rozpracováno, zda nezůstalo jen v mysli autora. Ale i tak nám nezbyvá, než na Vladu Klusáka vzpomínat s kamarádkými pocity a připomínat si, že i nám kus svého srdce a lásky k Horňácku věnoval, a památku na něj uctívat, pokud nám to Prozřetelnost ještě popřeje.

Dr. Zdeněk Sušil

Obrazová vzpomínka na Lotyšsko

Vlevo: Část pověstného pokoje č. 15 se svými příznivkyněmi
Vpravo: Větrný mlýn ze skanzenu Brivdabas nedaleko Rigy
Dole: Riga

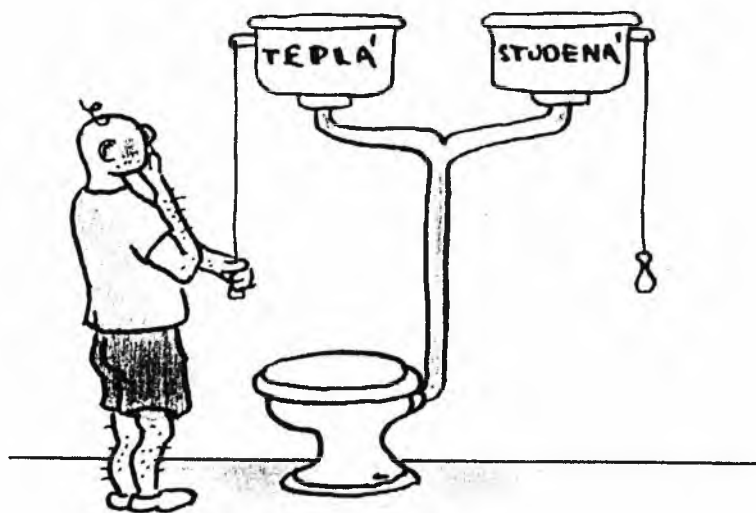
Zájezd v superlativech

"Prosím Vás, tento autobus jede do Bruselu?" Zeptal se nás jeden pán před Grandem, když přijeli řidiči z Českého národního expresu pro nás. "Ne, do Lotyšska a Litvy!" Čtyřicátník s plnovousem se vydělil. Rychle zvedl kufry ze země a s podivným úsměvem odkráčel svižným krokem. Pobaveně jsme se po sobě podívali a začali nakládat.

Cesta probíhala v poklidu a obavy z přejezdu hranic se brzy rozplynuly. Po noci v autobusu jsme se těšili na nocleh na rovné zemi a čerstvém vzduchu, ale zaskočilo nás počasí. Když někdo v místním hotelu prohodil - "Ubytování? Jednička se štěnicama a bez ramínek..." zasmáli jsme se a poprvé jsme si uvědomili, že nás budou mnohde čekat spíše skromější podmínky.

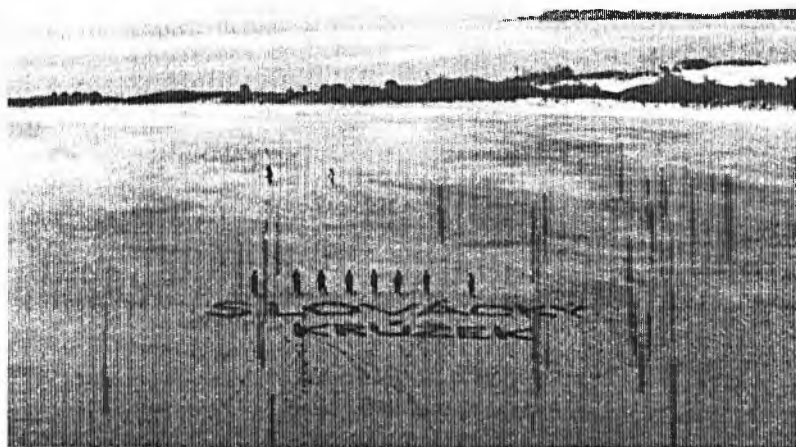
Doslova šok si někteří z nás prožili v okamžiku, kdy nás v Lotyšsku naši přátelé seznámili s místní "baňou" (hodně volně přeloženo - sprchový kout). Nakonec jsme ale zjistili, že nejvíce nešťastní jsou naši hostitelé, neboť si uvědomovali, že nám - co se ubytování týče - nemůžou zajistit podmínky, které měli na loňském festivalu u nás. O to přívětivěji se k nám chovali a snažili se vyplnit, co nám na očích viděli.

Nejrychleji se zadaptoval pokoj č. 15 na kterém bydlelo dobré jádro zpěváků. L. Pecho, Z. Kopřiva, a A. Vala doplnění o "externího" cimbalistu K. Klodwiga (necht' mi promine, zkomolil - li jsem mu jméno) dospěli až do

Vysněný paradajs našich lotyšských přátel...

Fajo 96

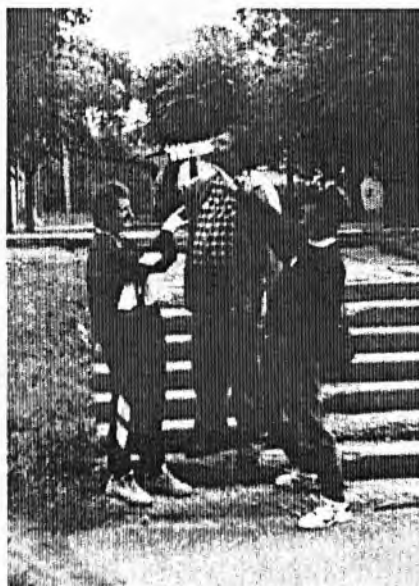

LITVA

Nahøfe: Pobřeží poloostrova Kurská Kosa

Vlevo dole: Zdejší pověť mělo blahodárný vliv na všechny. Věřte či ne, uprostřed je skutečně Zdeněk Kopřiva a pije mléko! ...Prý se obětoval a nechal i Luďovi s Lojzou!

Vpravo dole: Pozor! Na dnešek je hlášena zvýšená koncentrace čarodejnic v ovzduší!

takového stádia, kdy p. Krist musel vydávat pokyny zvlášť pro nás a zvlášť pro pokoj č. 15. Chlapi se ani na chvílku nehli od sebe a navíc k sobě lákali další individua neznalé situace, včetně cizích státních příslušnic, které se původně měly o nás starat... Po několika "zásazích" patnáctky jsme se museli starat my o ně...

Asi budeme často vzpomínat na přátelský zápas ve fotbale, který se hrál bosky na mokřem neposečeném trávníku, či na pravidelné noční koupání v nekrytém bazéně. To jsme totiž museli sebou brávat půllitr slivovice, abysme vůbec vlezli do vody "teplé" asi 16 °C. Docela výstižně jsme říkali: "Jdu do snihu spáchat hygienu..."

Litva? Zazní-li mi v uších toto slovo, vybaví se mi především velmi příjemní lidé, nádherné tklivé melodické písničky, které jsme slýchávali při každé příležitosti, poloostrov Kurská Kosa. "Je tady velmi špatné počasí... Ještě jsme se ani nekoupali!", posteskl si starší manželé z Jihlavy, kteří nám v Palanze děkovali za pěkné vystoupení. My jsme se samozřejmě koupali... Moře je moře a navíc nás nemohlo nic zaskočit po bazénové průpravě z Lotyšska.

Na zpáteční cestě jsme ještě dva dny putovali Polskem. Gdaňsk, Toruň, Čenstochová, Vělička, Krakow... Všude lze nalézt krásná zákoutí měst, klikaté řeky, stříbrná jezera a dobré lidi.

A na závěr? Slušností je poděkovat. Všem, kteří se čímkoliv podíleli na tomto zájezdu. Především panu Kristovi, který - aniž si to mnozí členové krúžku uvědomí - zařídil téměř vše. Můžu jmenovat dál... H. Janíkové, Z. Šebestovi a M. Dostálovi za zajištění nezbytných alkoholických zdrojů, manželům Kopřivovým a L. Pechovi za pomoc při tisku nových propagačních materiálů, Fajovi za naplánování cesty, R. Krejčímu za významnou organizační pomoc během zájezdu ... Dík patří také všem, které lze zahrnout pod slovo "účinkující". Myslím, že zejména taneční skupina udělala za rok velký kus práce. Zvláště pak chci poděkovat řidičům. Ti doslova zapadli do kolektivu a myslím, že bez nich by byla jen polovina legrace...

...Tedy DĚKUJEME!

-ŠZU-

Nové propagační materiály aneb vždycky se někdo najde...

Už z nadpisu je částečně zřejmé, o čem bude řeč. Společným úsilím se nám podařilo vytisknout nové propagační materiály. Proč? Většinou stačí jen najít chvílku času a rozhlédnout se kolem sebe. Myslíte, že byste mohli požádat své známé, jestli by nepřispěli na činnost Slováckého krúžku, kterémužto "kapitalistické" pověť příliš nesvědčí? ..."A co to vlastně je ten Slovácký krúžek?", zeptá se Vás většinou každý zaneprádněný podnikatel... Hned to jinak vypadá, když si informaci může přečíst pěkně v klidu, než

když mu ji sdělíte na ulici, když má zrovna tři minuty času... Zkusíte to?

A teď trošku z jiné stránky.... "Na co jsme se nechávaly fotit, když jsou tam zase jenom tanečníci!", zaslechl jsem jednu zpěvačku. ...Když se zeptám, kdo pomůže (např. přepsat text, vybrat místo pro focení či pomoci při návrhu apod.) vypadá to, jako by nikdo ani promluvit neuměl. Ale kritizovat? Vždycky se někdo najde! Tak aby bylo jasno všem, kteří podobnou větu vypustili z huby (pardon dámo!), či které jen tak ve skrytu duše trápí...

1. Propagační materiál byl předložen k vyjádření na schůzi výboru, ve kterém jsou zastoupeny všechny složky
2. Fotografie na propagační materiály vybíral Ing. Pecho, který je sice v mužském sboru, ale zřejmě u něj nehraje roli uražená ješitnost.
3. Materiál je koncipován jako složka, do které lze vkládat další části. Klidně to může být fotka všech...

Ale očekávám spíš konstruktivní přístup. Zkuste tedy raději přijít a říci: "Bavily jsme se s holkama, že bysme nechaly vytisknout dodatek k propagačnímu materiálu, na kterém budeme všichni. Peníze na to seženem." Věřte, že mi to bude milejší a rád zařídím vše ostatní.

Ten dnešní v Krůžkozoru je pro Vás. Ale budete-li potřebovat další, obraťte se na kohokoliv z členů výboru. Rádi Vám je poskytneme!

J. Raštica

Nepřehlédněte !

Na dobu od 4. do 18. prosince 1996 se připravuje výstava výtvarných aktivit členů Krůžku. Žádáme všechny, kteří do ní mohou přispět svými pracemi (obrazy a obrázky, výšivkami, řezbami a jinými plastickými díly, panenkami, perníky, obřadním pečivem atd.), aby se do poloviny listopadu přihlásili kterémukoliv členovi výboru s uvedením, jaká díla a kolik budou vystavovat, aby se výstava mohla dobře připravit.

Při této příležitosti žádá Mgr. Miloš Pavlík členy krůžku o věnování jakýchkoliv odložených rámců, které by použil na své obrázky pro výstavu a pak do tomboly Slováckého plesu.

Náklady na naše každoroční plesy stále stoupají. Proto vyzýváme všechny členy Krůžku, aby se pokusili získat pro ples sponzory. Sponzorům uveřejníme jejich loga a příp. další údaje na pozvánce plesu a na plakátu. Informujte o svých návrzích a jednáních členy výboru!